

"Pau justa és reconèixer l'autodeterminació"

Julen de Madariaga, co-fundador d'ETA i històric militant abertzale, explica a EL TEMPS la seva visió sobre els darrers esdeveniments. Actualment és proper al moviment per la pau i el diàleg Elkarri.

Fa una valoració optimista del que ha passat mentre la treva d'ETA ha estat vigent?

—Sóc, *grosso modo*, optimista. Tots dos costats han ficat la pota algunes vegades. Els espanyols, per exemple, van reaccionar amb nerviosisme i van perdre els papers, especialment al començament de la setmana. Per part basca, haig de dir que la treva m'ha semblat excessivament curta. Feia falta una treva més llarga per raons merament tècniques: cal recordar que la direcció d'ETA són gent que viuen en una doble clandestinitat, hispano-francesa, de manera que molt probablement el comunicat que dóna per finalitzada la treva va ser enviat el dijous al matí perquè arribés a la redacció d'*Egin* a temps per ser publicat en l'edició de dilluns. Què vol dir això? que la direcció d'ETA no va tenir temps de conèixer i valorar els esdeveniments dels últims dies de la setmana, dijous, divendres i dissabte, que van ser precisament els més interessants. Dit això, cal reconèixer que, potser sense adonar-se'n, totes les parts han fet una mena d'assaig general d'un final dialogat. Hi ha hagut un canvi de to en el llenguatge, i en totes les declaracions i comunicats d'una i altra banda s'ha apreciat un respecte per l'adversari, cosa que no passava feia molt de temps.

—*Existeix la teoria que per a una organització armada com ETA resulta més fàcil negociar amb un govern dur o conservador que amb un d'esquerres. Es així?*

—En resum es podria explicar així. Quan un partit d'esquerres o presumptament d'esquerres arriba al govern, els poders fàctics, tant els de l'estat —estat major de l'exèrcit, CESID, gran patronal, etc.— com els internacionals —Vaticà, serveis secrets, Washington...— es posen en estat d'alerta. Quan aquest govern cau i en puja un de dretes, automàticament els mateixos poders fàctics es relaxen. I si un dia s'assabenten, encara que sigui per la premsa, que el govern fa una cosa tan "execrable" com obrir contactes amb els "terribles terroristes", la seva reacció és de dir: "ah, bé, si ho fan deu ser per alguna cosa, donem-los tota la confiança perquè són dels nostres". Per això ja vaig dir fa temps que el contenciós hispano-basc s'arreglaria amb un partit de dretes i espanyolista en el govern de Madrid.

—*Per què E'IA no va donar per bona la resposta del Pacte d'Ajuriaenea?*

—Ni aquí, ni a Àfrica del Sud, ni a Palestina ni a Irlanda ningú no es pot permetre exigir com a condició per obrir una negociació l'acabament de l'estat de

XAVIER JUBIERRE

Julen Madariaga creu que ETA hauria pogut assumir algunes de les condicions del Pacte d'Ajuriaenea.

guerra. Al contrari, precisament t'asseus a negociar per intentar posar fi a la guerra. A ningú no li passa pel cap aturar la guerra abans de començar a negociar. Dic això perquè hi havia condicions del comunicat d'Ajuriaenea que ETA no podia acceptar, com ara l'exigència de l'alliberament d'Ortega Lara. Evidentment jo estic a favor que el deixin anar, però amb molta més raó estaré a favor de l'alliberament de 500 i escaig germans meus que estan a les presons espanyoles, i en canvi ni se'm passaria pel cap exigir-ho com a condició prèvia a les converses! De tota manera, hi havia dues condicions que crec que ETA hauria pogut assumir: la perllongació de la treva i l'acceptació de la pluralitat política de la societat basca.

—*Elkarri demana una "pau justa" per a Euskadi. Què vol dir exactament això?*

—Bàsicament, reconeixement del dret d'autodeterminació i per tant permetre que el nostre poble es pronunciï sobre el seu futur polític, sense por del resultat de la consulta sigui quin sigui. Cal tenir claríssim que mentre no hi hagi una reparació històrica de totes les maldats que els espanyols ens han fet durant tants segles, potser podran derrotar militarment ETA però en dos, tres o quatre dies tornarà a sortir una altra ETA perquè no s'haurà resolt el fons del problema.

Eduard Voltas